

Ystod o brofiadau

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr:

- ymateb ar lafar i destunau di-dor a phytiog
- gwyllo a chlywed gwahanol bobl yn siarad, yn cynnwys pobl â thafodiaith wahanol gan ymateb i'r hyn a glywir ac a welir
- ymateb i symbyliadau ac ysgogiadau gan gynnwys testunau ysgrifenedig a deinamig, e.e. *delweddau llonydd a symudol, darn o gerddoriaeth*
- cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion a chyd-destunau, e.e. *holi, dadlau, trafod, dadansoddi, cyflwyno gwybodaeth, esbonio canlyniadau, archwilio, rhoi a dilyn cyfres o gyfarwyddiadau, cyflwyno profiadau personol a dychmygus, siarad yn fyrfyr a thechnegau drama*
- siarad a gwrando'n unigol, fesul pâr, mewn grwpiau ac fel aelod o ddsbarth
- defnyddio amrywiaeth o dulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh, e.e. *dulliau drama fel chwarae rôl, cynnal trafodaeth*
- cyflwyno, siarad a pherfformio gerbron amrywiaeth o gynulleidfaedd gan gynnwys dysgwyr iau a hÿn, athrawon, cyfoedion ac oedolion cyfarwydd ac anghyfarwydd
- meithrin eu hyder wrth ddefnyddio'r iaith drwy dynnu ar eu gwybodaeth o'r Gymraeg, Saesneg ac ieithoedd eraill
- ymdrin â gweithgareddau lle y mae geiriau, eu tarddiad, eu hystyr, y rheswm dros eu dewis, a'u heffaith, yn ganolog
- defnyddio terminoleg sy'n addas i'r sefyllfa, e.e. *ieithwedd fathemategol, wyddonol neu gerddorol*
- cyfathrebu'n glir gan ynganu a goslefu'n briodol yn y Gymraeg
- siarad gan ddefnyddio iaith ffurfiol ac anffurfiol
- gwyllo a gwrando ar amrywiaeth o symbyliadau gweledol ac ysgrifenedig, e.e. *testunau deinamig, podlediadau, perfformiadau theatrig a barddonol, siaradwyr gwadd, esboniadau a chyfarwyddiadau*, ac ymateb iddynt ar lafar
- defnyddio geirfa a therminoleg briodol i drafod, ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain a gwaith eraill, e.e. *gwaith awduron a chyfoedion, a thestunau deinamig*.

Allwedd

O fewn y tabl, bydd testun o'r FfLIRh yn ymddangos heb ei uwch-oleuo. Bydd testun o'r FfLIRh sydd wedi cael ei estyn neu sydd yn sgil newydd yn ymddangos wedi'i uwch-oleuo. Bydd y testun hefyd yn cael ei ddynodi gan yr eiconau canlynol.

Sgil estynedig ▲ Sgil rhaglen astudio ❖

D.S.

Er mwyn bod yn hygyrch ac yn ddarllenadwy, dyluniwyd y tablau hyn i'w hargraffu ar faint A3.

Llinyn: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

		Blwyddyn 3	Blwyddyn 4	Blwyddyn 5	Blwyddyn 6
Elfennau	Agweddau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau	Siarad	<ul style="list-style-type: none"> esbonio gwybodaeth a syniadau gan ddefnyddio geirfa briodol trefnu'r hyn y maent yn ei ddweud fel bod y gwrandawyr yn gallu dilyn, e.e. <i>pwysleisio pwyntiau allweddol, rhoi esboniad yn ei drefn</i> siarad yn eglur, gan amrywio'r mynegiant i helpu'r gwrandawyr defnyddio iaith sy'n berthnasol i sefyllfaoedd mwy ffurfiol, e.e. <i>yn ystod y gwasanaeth, siarad ag ymwelydd (gan ddechrau defnyddio ti/chi)</i> cadw mewn rôl a chynorthwyo eraill wrth chwarae rôl defnyddio'r treigladau mwyaf cyffredin yn gywir fel arfer, e.e. <i>ar ben</i> 	<ul style="list-style-type: none"> esbonio gwybodaeth a syniadau gan ddefnyddio adnoddau cynorthwyol, e.e. <i>deunyddiau ar sgrin ac ar y we</i> trefnu sgwrs er mwyn i gynulleidfaoedd gwahanol ddilyn yr hyn sy'n cael ei ddweud, e.e. <i>rhoi gwybodaeth gefndir, rhoi crynodeb byr o'r prif bwyntiau</i> addasu sgwrs gan ddangos eu bod yn deall y gwahaniaethau rhwng sgwrs anffurfiol ymhlith ffrindiau a sgwrs fwy estynedig â grŵp ehangach, e.e. <i>defnyddio ti/chi</i> archwilio sefyllfaoedd gwahanol drwy chwarae rôl defnyddio'r treigladau mwyaf cyffredin yn gywir, e.e. <i>fy nghalon</i> 	<ul style="list-style-type: none"> esbonio gwybodaeth a syniadau, archwilio a defnyddio ffyrdd o argyhoeddi, e.e. <i>defnydd o eirfa, ystum, cynorthwyon gweledol</i> siarad yn eglur, gan ddefnyddio iaith ffurfiol a thafu'r llais yn effeithiol i gynulleidfa fawr, e.e. <i>digwyddiad i rieni/gofalwyr, cyflwyniad i ymwelwyr</i> archwilio dadleuon â themâu drwy chwarae rôl treiglo'n gywir fel rheol ar ôl y rhan fwyaf o'r arddodiaid a'r rhagenwau, e.e. <i>am funud, dy fam</i> 	<ul style="list-style-type: none"> mynegi materion a syniadau'n eglur, gan ddefnyddio geirfa arbenigol ac enghreifftiau siarad yn eglur gan ddefnyddio iaith ffurfiol ac amrywio mynegiant, tŷn a chryfder y llais, i gadw diddordeb y gwrandawyr archwilio materion heriol neu ddadleuol drwy barhau i gynnal y rôl y maent yn ei chwarae treiglo'n gywir ar ôl arddodiaid a rhagenwau, gan ddechrau dod yn ymwybodol nad yw pob llythyren yn dilyn y drefn arferol, e.e. <i>y llinell</i>
	Gwranddo	<ul style="list-style-type: none"> gwranddo'n ofalus a gwneud cysylltiadau rhwng yr hyn y maent yn ei ddysgu a'r hyn y maent eisoes yn ei wybod gwirio eu bod yn deall drwy ofyn cwestiynau perthnasol neu gynnig sylwadau perthnasol 	<ul style="list-style-type: none"> gwranddo'n ofalus ar gyflwyniadau gan ddangos dealltwriaeth o'r prif bwyntiau ar ôl gwranddo, ymateb gan fynegi barn am yr hyn y mae'r siaradwr wedi'i ddweud 	<ul style="list-style-type: none"> gwranddo'n astud ar gyflwyniadau gan ddefnyddio technegau i gofio'r prif bwyntiau, e.e. <i>gwneud nodiadau, crynhoi</i> gwranddo ar eraill, gofyn cwestiynau ac ymateb i'r cynnwys a safbwyntiau'r siaradwr 	<ul style="list-style-type: none"> gwranddo'n ofalus ar gyflwyniadau gan ddangos dealltwriaeth o gasgliadau neu farn y siaradwr ymateb i eraill gyda chwestiynau a sylwadau sy'n canolbwyntio ar resymau, goblygiadau a champau nesaf
	Cydweithio a thrafod	<ul style="list-style-type: none"> cyfrannu i drafodaeth grŵp, gan rannu syniadau a gwybodaeth siarad yn bwrpasol er mwyn cyflawni tasg mewn grŵp. 	<ul style="list-style-type: none"> cyfrannu i drafodaeth grŵp, gan helpu pawb i gymryd rhan helpu grŵp i ddod i gytundeb, e.e. <i>ystyried rhesymau neu ganlyniadau, cadw ffocws ar y pwnc/peidio â dilyn ysgyfarnogod wrth drafod pwnc.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> cyfrannu i drafodaeth grŵp, gan gymryd rhywfaint o gyfrifoldeb dros gyflawni'r dasg yn dda, e.e. <i>cyflwyno syniadau perthnasol, crynhoi</i> ychwanegu at a datblygu syniadau dysgwyr eraill mewn trafodaethau grŵp, e.e. <i>drwy holi cwestiynau i archwilio ymhellach, cynnig syniadau ychwanegol.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> cyfrannu'n bwrpasol i drafodaeth grŵp er mwyn dod i'r canlyniadau y cytunwyd arnynt codi pwyntiau o drafodaeth grŵp, gan gytuno neu anghytuno a rhoi rhesymau.

Llinyn: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

		Blwyddyn 3	Blwyddyn 4	Blwyddyn 5	Blwyddyn 6
Elfennau	Agweddau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau	Siarad	<ul style="list-style-type: none"> datblygu eu gallu i ddefnyddio ystod o batrymau cystrawennol a geirfa (gan gynnwys terminoleg) wrth siarad ❖ meithrin cywirdeb drwy ddefnyddio ffurfiau safonol berfau sy'n berthnasol i'r cyd-destun a'u rhedeg, rhedeg rhai arddodiaid a defnyddio cenedl enwau sydd o fewn cylch eu profiad yn gywir ❖ defnyddio ystod o batrymau naturiol yr iaith lafar Gymraeg a dechrau defnyddio iaith sy'n berthnasol i sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol ❖ addasu'r hyn y maent yn ei ddweud i gwrdd ag anghenion y gwrandäwr gan ddefnyddio goslef, geirfa, arddull a chyflymder ❖ mynegi barn syml am bynciau a thestunau ysgrifenedig, e.e. <i>trafod pynciau sydd o fewn cylch eu profiad neu drafod cymeriad mewn stori.</i> ❖ 	<ul style="list-style-type: none"> defnyddio ystod o batrymau cystrawennol a geirfa (gan gynnwys terminoleg) wrth siarad ❖ meithrin cywirdeb drwy ddefnyddio amrywiaeth o ferfau a'u rhedeg, e.e. <i>ffurfiau presennol, gorffennol, negyddol</i>, rhedeg arddodiaid a defnyddio cenedl enwau'n gywir ran amlaf ❖ datblygu eu gafael ar batrymau naturiol yr iaith lafar Gymraeg a defnyddio iaith sy'n berthnasol i sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol ❖ addasu'r hyn y maent yn ei ddweud i gwrdd ag anghenion y gwrandäwr gan amrywio'u goslef, geirfa, arddull a'u cyflymder ❖ mynegi barn am bynciau a thestunau ysgrifenedig, e.e. <i>trafod pwnc fel adeiladu archfarchnad sy'n effeithio ar eu hardal neu drafod beth yw eu barn am ddiweddglo stori.</i> ❖ 	<ul style="list-style-type: none"> gyda pheth manylder, defnyddio amrywiaeth o batrymau cystrawennol a geirfa (gan gynnwys terminoleg) sy'n eu galluogi i drafod eu gwaith yn bwrpasol ❖ meithrin cywirdeb drwy ddefnyddio ffurf safonol amrywiaeth o ferfau a'u rhedeg, e.e. <i>ffurfiau presennol, gorffennol, amodol, negyddol</i>, rhedeg arddodiaid a defnyddio cenedl enwau'n gywir ar y cyfan ❖ sicrhau eu gafael ar batrymau naturiol yr iaith lafar Gymraeg a defnyddio iaith sy'n briodol i sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol ❖ dechrau gwerthuso'u siarad eu hunain, siarad eraill a gweithgareddau drama gan ystyried sut y gellid gwella perfformiadau a sylwi ar y modd y bydd siaradwyr yn addasu eu goslef, geirfa, arddull a'u cyflymder mewn ystod o sefyllfaoedd ❖ mynegi barn am bynciau a thestunau ysgrifenedig gan gynnig ambell reswm i gefnogi barn. ❖ 	<ul style="list-style-type: none"> gyda manylder, defnyddio ystod eang o batrymau cystrawennol a geirfa (gan gynnwys terminoleg) sy'n eu galluogi i drafod eu gwaith ac addasu eu siarad at y diben mewn amrywiaeth o gyd-destunau i ennyn diddordeb y gwrandäwr ❖ meithrin cywirdeb drwy ddefnyddio ffurf safonol amrywiaeth o ferfau a'u rhedeg, e.e. <i>ffurfiau presennol, gorffennol, negyddol, amodol, negyddu</i> brawddegau, rhedeg arddodiaid a defnyddio cenedl enwau fel arfer yn gywir ❖ dangos gafael dda ar batrymau naturiol yr iaith lafar Gymraeg a gallu adnabod a defnyddio iaith sy'n berthnasol i sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol ❖ gwerthuso'u siarad eu hunain, siarad eraill a gweithgareddau drama gan ystyried sut y gellid gwella perfformiadau a sylwi ar y modd y bydd siaradwyr yn addasu eu goslef, geirfa, arddull a'u cyflymder mewn ystod o sefyllfaoedd ❖ mynegi barn yn glir am bynciau a thestunau ysgrifenedig gan gynnig rhai rhesymau i gefnogi barn. ❖

Ystod o brofiadau

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr:

- ymateb ar lafar i destunau di-dor a phytig
- gwyllo a chlywed gwahanol bobl yn siarad, yn cynnwys pobl â thafodiaith wahanol gan ymateb i'r hyn a glywir ac a welir
- ymateb i symbyliadau ac ysgogiadau gan gynnwys testunau ysgrifenedig a deinamig, e.e. *delweddau llonydd a symudol, darn o gerddoriaeth*
- cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion a chyd-destunau, e.e. *holi, dadlau, trafod, dadansoddi, cyflwyno gwybodaeth, esbonio canlyniadau, archwilio, rhoi a dilyn cyfres o gyfarwyddiadau, cyflwyno profiadau personol a dychmygus, siarad yn fyrfyr a thechnegau drama*
- siarad a gwrando'n unigol, fesul pâr, mewn grwpiau ac fel aelod o ddosbarth
- defnyddio amrywiaeth o dulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh, e.e. *dulliau drama fel chwarae rôl, cynnal trafodaeth*
- cyflwyno, siarad a pherfformio gerbron amrywiaeth o gynulleidfaoedd gan gynnwys dysgwyr iau a hŷn, athrawon, cyfoedion ac oedolion cyfarwydd ac anghyfarwydd
- meithrin eu hyder wrth ddefnyddio'r iaith drwy dynnu ar eu gwybodaeth o'r Gymraeg, Saesneg ac ieithoedd eraill
- ymdrin â gweithgareddau y mae geiriau, eu tarddiad, eu hystyr, y rheswm dros eu dewis, a'u heffaith, yn ganolog
- defnyddio terminoleg sy'n addas i'r sefyllfa, e.e. *ieithwedd fathemategol, wyddonol neu gerddorol*
- cyfathrebu'n glir gan ynganu a goslefu'n briodol yn y Gymraeg
- siarad gan ddefnyddio iaith ffurfiol ac anffurfiol
- gwyllo a gwrando ar amrywiaeth o symbyliadau gweledol ac ysgrifenedig, e.e. *testunau deinamig, podlediadau, perfformiadau theatrig a barddonol, siaradwyr gwadd, esboniadau a chyfarwyddiadau, ac ymateb iddynt ar lafar*
- defnyddio geirfa a therminoleg briodol i drafod, ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain a gwaith eraill, e.e. *gwaith awduron a chyfoedion, a thestunau deinamig.*

Allwedd

O fewn y tabl, bydd testun o'r FfLIRh yn ymddangos heb ei uwch-oleuo. Bydd testun o'r FfLIRh sydd wedi cael ei estyn neu sydd yn sgil newydd yn ymddangos wedi'i uwch-oleuo. Bydd y testun hefyd yn cael ei ddynodi gan yr eiconau canlynol.

Sgil estynedig ▲ Sgil rhaglen astudio ❖

D.S.

Er mwyn bod yn hygyrch ac yn ddarllenadwy, dyluniwyd y tablau hyn i'w hargraffu ar faint A3.

Llinyn: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

		Blwyddyn 7	Blwyddyn 8	Blwyddyn 9
Elfennau	Agweddau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau	Siarad	<ul style="list-style-type: none"> cyflwyno pynciau a syniadau'n eglur gan ddefnyddio iaith ffurfiol ac amrywio'r hyn y maent yn ei ddweud a sut maent yn ei ddweud er mwyn ennyn diddordeb y gwrandawyr, e.e. <i>mynegiant, tŵn y llais, cryfder y sain</i> ymateb i gwestiynau a sylwadau'r gwrandawyr yn adeiladol ac yn fanwl dadlau'n llawn argyhoeddiad gan ddefnyddio gwybodaeth am y pwnc yn effeithiol, e.e. <i>wrth chwarae rôl neu mewn dadl</i> defnyddio ystod o dreigladau (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun 	<ul style="list-style-type: none"> cyflwyno pynciau a syniadau'n gydlynus, gan ddefnyddio technegau'n effeithiol, e.e. <i>strwythur clir, hanesyn i gyflwyno enghraifft, casgliadau credadwy</i> ymateb i farn eraill yn gadarnhaol a phriodol o gael eu herio amddiffyn dadl gyda gwybodaeth a rhesymau, e.e. <i>wrth chwarae rôl neu mewn dadl</i> defnyddio ystod o dreigladau'n gywir (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun 	<ul style="list-style-type: none"> cyflwyno syniadau a materion yn llawn argyhoeddiad gan ddefnyddio amryw o dechnegau i greu effaith, e.e. <i>cwestiynau rhethregol, apelio at y gwrandawyr, ystumiau</i> ymateb i adwaith y gwrandawyr gan addasu'r hyn y maent yn ei ddweud a sut maent yn ei ddweud cynnal dadl argyhoeddedig, rhagweld safbwyntiau eraill ac ymateb iddynt, e.e. <i>wrth chwarae rôl neu mewn dadl</i> defnyddio ystod o dreigladau'n gywir (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun
	Gwrando	<ul style="list-style-type: none"> ymateb yn bwyllog i syniadau eraill, gan ofyn cwestiynau cymwys gwrando ar esboniadau o brosesau, dilyniant neu safbwyntiau a nodi'r prif bwyntiau yn eu trefn 	<ul style="list-style-type: none"> ymateb yn gadarnhaol ac ystyrlon i syniadau newydd a safbwyntiau gwahanol gwrando ar wybodaeth a syniadau (ar sgrin neu'n fyw) a nodi sut mae tystiolaeth yn cael ei defnyddio, e.e. <i>i amddiffyn barn, neu ei chamddefnyddio, e.e. i gamarwain drwy orliwio</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ystyried perthnasedd ac arwyddocâd gwybodaeth a syniadau a gyflwynwyd iddynt gwrando ar wybodaeth a syniadau ac adnabod sut maent yn cael eu cyflwyno i hybu safbwynt penodol, e.e. <i>defnyddio iaith sy'n darbwyllo/perswadio, anwybyddu ffeithiau anghyfleus, dod i gasgliad afresymegol</i>
	Cydweithio a thrafod	<ul style="list-style-type: none"> gwneud amrywiaeth o gyfraniadau i drafodaethau, e.e. <i>arwain, annog a chefnogi eraill</i> cyrraedd consensws a chytuno ar gamau gweithredu mewn grwpiau, e.e. <i>cytuno ar gynllun, pwyso a mesur rhesymau a thystiolaeth</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> cymryd amrywiaeth o rolau, e.e. <i>trefnu, rhoi camau gweithredu ar waith, mewn cyd-destunau grŵp mwy ffurfiol, e.e. wrth weithio gydag oedolion a chyfoedion anghyfarwydd</i> trafod safbwyntiau cyferbyniol, a thrafod y camau nesaf. 	<ul style="list-style-type: none"> ymgyrdd ag amrywiaeth o rolau mewn trafodaeth grŵp gan gymryd mwy o gyfrifoldeb dros eu barn, gan gynnwys mewn sefyllfaoedd mwy ffurfiol, e.e. <i>cadeirydd, ysgrifennydd</i> nodi bod amrywiaeth o ddewisiadau o ran camau gweithredu a dod i gytundeb er mwyn cyflawni amcanion y grŵp.

Llinyn: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

		↔	↔	↔	↔		
		Blwyddyn 7		Blwyddyn 8		Blwyddyn 9	
Elfennau	Agweddau	Mae dysgwyr yn gallu:		Mae dysgwyr yn gallu:		Mae dysgwyr yn gallu:	
Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau	Siarad	<ul style="list-style-type: none"> • datblygu eu gallu i drefnu ac ymestyn eu hiaith lafar gan ddefnyddio ystod gynyddol o batrymau cystrawennol, geirfa fanwl-gywir (gan gynnwys terminoleg) yn effeithiol i ennyn diddordeb y gwrandäwr ❖ • meithrin cywirdeb drwy ddefnyddio ffurfiau berfol (amser a pherson), negyddu brawddegau, rhedeg arddodiaid a defnyddio cenedl enwau fel arfer yn gywir ❖ • dangos gafael dda ar batrymau naturiol yr iaith lafar Gymraeg gan adnabod a defnyddio iaith sy'n berthnasol a phriodol i sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol ❖ • gwerthuso'u siarad eu hunain, siarad eraill a gweithgareddau drama gan ddangos dealltwriaeth o sut y gellid gwella ac ystyried sut y bydd siaradwyr yn addasu eu goslef, geirfa, arddull a'u cyflymder ar gyfer ystod o sefyllfaoedd ❖ • mynegi barn yn glir am bynciau a thestunau ysgrifenedig gan gefnogi'r farn honno â rhesymau a rhywfaint o dystiolaeth berthnasol. ❖ 		<ul style="list-style-type: none"> • trefnu ac ymestyn eu hiaith lafar, gyda pheth hyder, gan ddefnyddio ystod gynyddol o batrymau cystrawennol, geirfa fanwl-gywir (gan gynnwys terminoleg) yn effeithiol, a gwneud cyfraniadau ystyrlon sy'n ennyn diddordeb y gwrandäwr ❖ • meithrin cywirdeb drwy ddefnyddio ffurfiau berfol (amser a pherson), negyddu brawddegau, rhedeg arddodiaid a defnyddio cenedl enwau fel arfer yn gywir ❖ • dangos gafael dda ar batrymau naturiol yr iaith lafar Gymraeg gan adnabod a defnyddio iaith sy'n berthnasol a phriodol i sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol ❖ • gwerthuso'u siarad eu hunain, siarad eraill a gweithgareddau drama gan ddatblygu eu dealltwriaeth o sut y gellid gwella ac ystyried sut y bydd siaradwyr yn addasu eu goslef, geirfa, arddull a'u cyflymder ar gyfer ystod o sefyllfaoedd ❖ • mynegi barn yn glir am bynciau a thestunau ysgrifenedig gan gefnogi'r farn honno â rhesymau a thystiolaeth berthnasol. ❖ 		<ul style="list-style-type: none"> • ymestyn eu hiaith lafar, yn hyderus, gan ddefnyddio ystod o batrymau cystrawennol, geirfa fanwl-gywir a therminoleg yn effeithiol gan wneud cyfraniadau ystyrlon a meddylgar sy'n ennyn diddordeb y gwrandäwr ❖ • meithrin cywirdeb drwy ddefnyddio ffurfiau berfol (amser a pherson), negyddu brawddegau, rhedeg arddodiaid a defnyddio cenedl enwau yn gywir ❖ • dangos gafael dda ar batrymau naturiol yr iaith lafar Gymraeg gan adnabod a defnyddio iaith sy'n briodol a pherthnasol i amrywiaeth o sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol ❖ • gwerthuso'u siarad eu hunain, siarad eraill a gweithgareddau drama gan ymestyn eu dealltwriaeth o sut y gellid gwella ac ystyried sut y bydd siaradwyr yn addasu eu goslef, geirfa, arddull a'u cyflymder ar gyfer ystod o sefyllfaoedd ❖ • mynegi barn am bynciau a thestunau ysgrifenedig yn hyderus gan gefnogi'r farn honno â rhesymau a thystiolaeth berthnasol. ❖ 	